

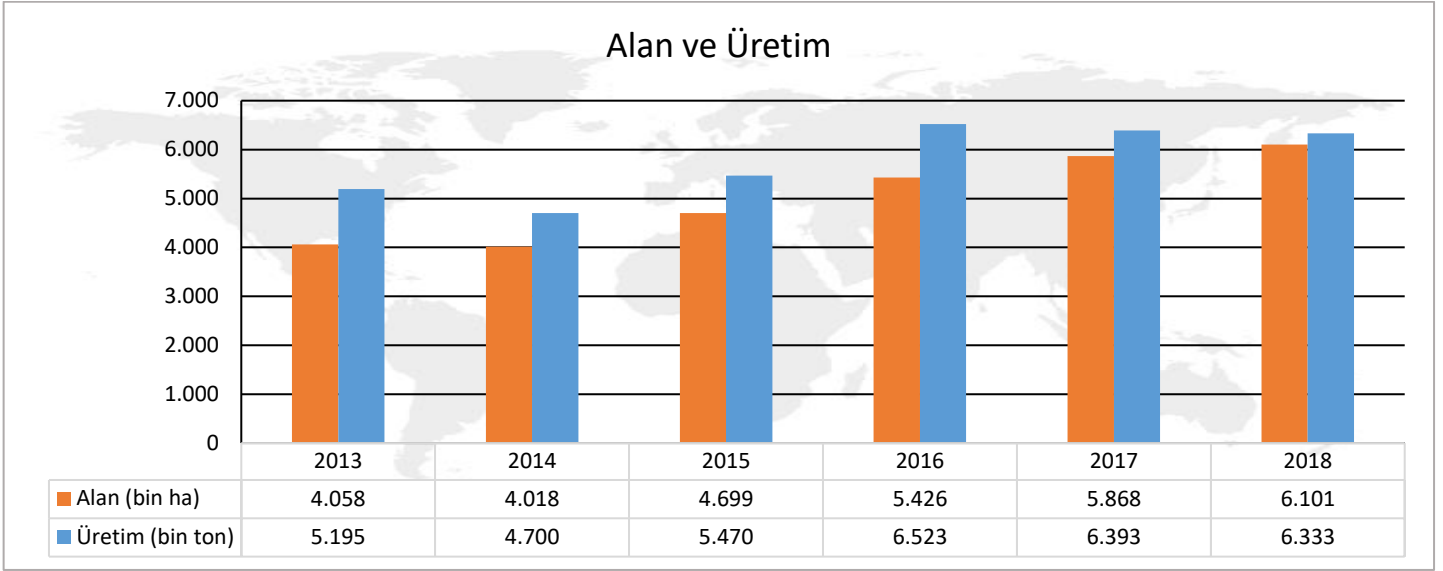

ÜRÜN MASALARI MERCİMEK BÜLTENİ

SAYI: 11

EKİM 2020

DÜNYADA MERCİMEK

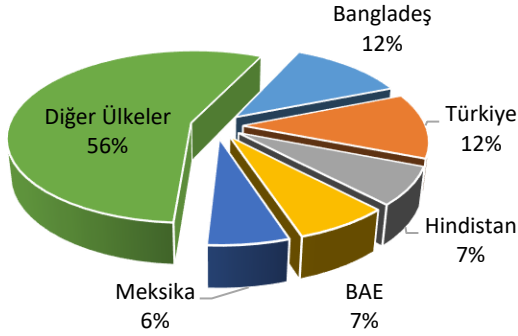
Kaynak: FAO

2018 yılı FAO verilerine göre **6,1 milyon hektar** alanda **6,4 milyon ton** üretim gerçekleşmiştir. 2017 yılına göre üretim alanlarında artış mevcut iken küresel ısınmaya bağlı olarak yaşanan iklimsel sorunlar önemli üreticilerden Kanada ve Hindistan'ın üretim miktarlarının azalmasına neden olmuştur. Dünya ortalama verimi 2017 yılında 109 kg/da iken 2018 yılında 104 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

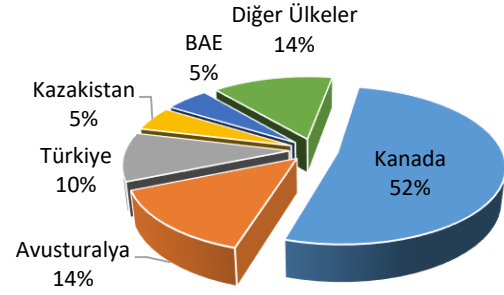
Hindistan hükümeti tarafından uygulanan ve dünya mercimek piyasalarını hareketlendiren ithalatta vergi indirimi 31 Ağustos 2020 tarihi itibarı ile son bulmuştur. Ancak Hindistan hükümeti ithalat vergisi indirimini 18 Eylül – 31 Ekim 2020 tarihleri arasında geçerli olmak üzere **yeniden %30'dan %10'a düşürmüştür.** (ABD için %50'den %30'a)

Dünya üretiminin 2020/2021 üretim sezonunda 6,2 milyon ton olması ve bu üretimin %48'inin Kanada tarafından gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Üretimdeki artışa rağmen ülkelerin stoklarında azalma yaşanacağı tahmin edilmektedir. Dünyanın ikinci büyük üreticisi Hindistan'ın ise desteklerle üretimi artırma çabası devam etmektedir. Ancak arzı karşılayabilmesi için ithalata da devam etmek durumundadır. Genellikle Haziran ayında başlayıp 17 Eylül tarihine kadar devam eden muson yağmurları bu yıl 28 Eylül 2020 tarihine kadar devam etmiştir. Ortalamanın %9 üzerinde gerçekleşen muson yağmurları Kharif ürünlerine (*ekimin Haziran ayında, hasadın Kasım ayında başladığı sezon*) zarar vermiştir.

Mercimek İthalatı (2018)

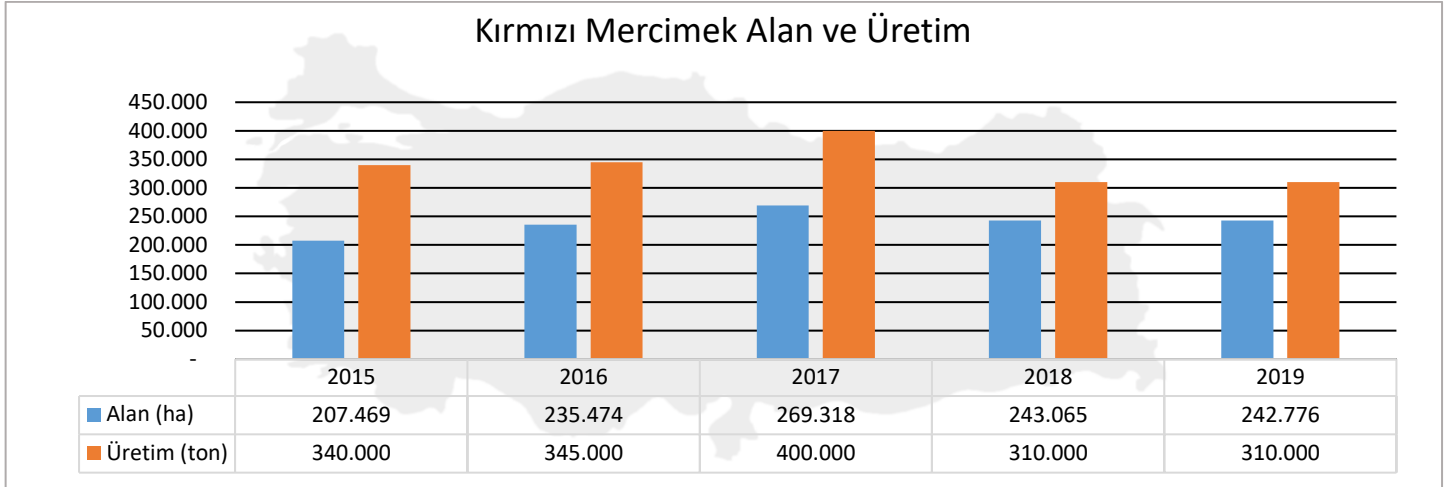
Mercimek İhracatı (2018)

Kaynak: FAO

TÜRKİYE'DE MERCİMEK

Kırmızı Mercimek Alan ve Üretim

Kaynak: TÜİK

Ülkemizde diğer baklagil ürünleri gibi bir dönem düşüş yaşayan mercimek üretimi, yapılan destekleme ve proje uygulamaları ile artış göstermeye başlamıştır. Ancak henüz istenilen seviyelerde değildir.

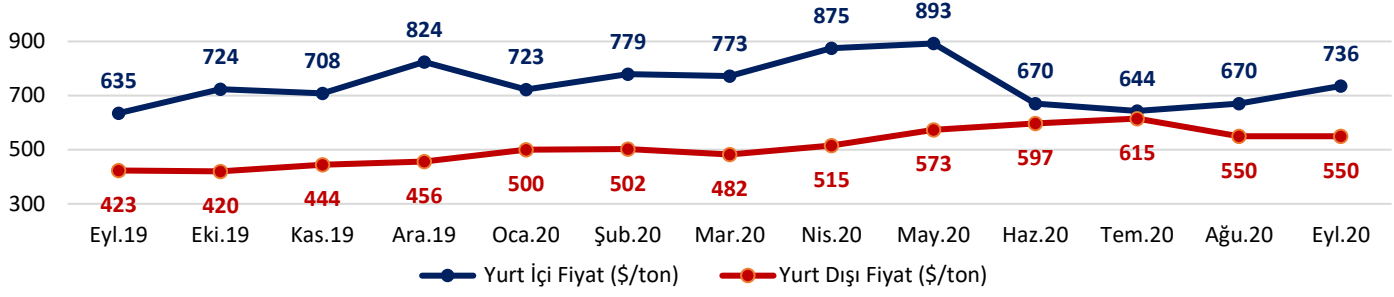
TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre yeterlilik oranı kırmızı mercimek için **%75**, yeşil mercimek için **%87**'dir. Türkiye kırmızı mercimek tüketimi **364 bin ton**, kişi başı tüketim **4,4 kg/yıl** iken yeşil mercimek Türkiye tüketimi **43 bin ton**, kişi başı tüketim **0,5 kg/yıl**'dir. Kırmızı mercimekte **gümrük vergisi oranı % 19,3**'tür.

Eylül ayı süresince yurt içi borsalarda kırmızı iç mercimek fiyatı Gaziantep Borsası'nda en yüksek 7.885 TL/ton (190 ton), en düşük 5.047 TL/ton (475 ton) olarak işlem görmüştür. Gaziantep Borsası işlem gören kırmızı mercimek toplamı yaklaşık 6 bin tondur. Mersin Borsası'nda kırmızı iç mercimek en yüksek 5.710 TL/ton (85 ton), en düşük 5.410 TL/ton'dan (141 ton) işlem görmüş, toplam miktar (yemlik, kepek, un hariç) 17.409 tondur.

Ağırlıklı fiyatlara göre yurt içi kabuklu mercimek 4.990 TL/ton (664 \$/ton), kırmızı iç mercimek 5.535 TL/ton (736 \$/ton), yeşil mercimek 5.521 TL/ton'dur. (736 \$/ton)

Yurt dışı borsalarda ise Kanada küçük kırmızı mercimek fiyatı 550 \$/ton olarak devam etmiştir. Yeşil mercimek ise 646 \$/ton'dan işlem görmüştür.

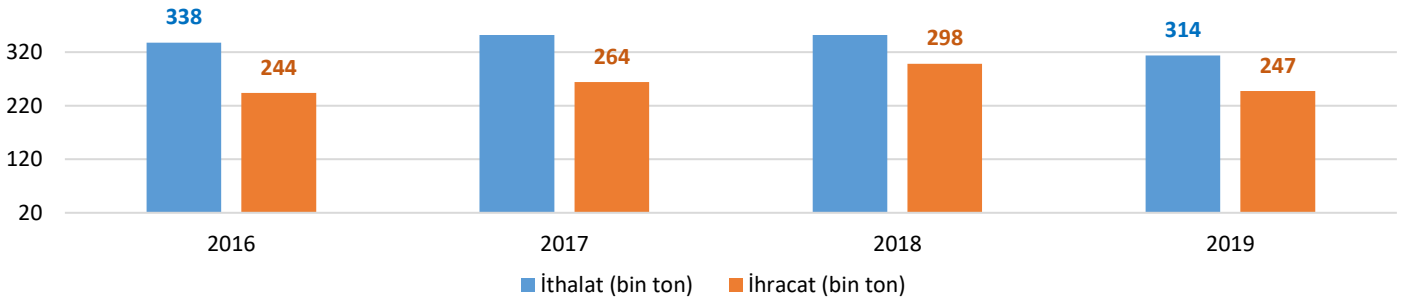
Kırmızı İç Mercimek Yurt İçi ve Yurt Dışı Borsa Fiyatları

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

DIŞ TİCARET

Kırmızı Mercimek İthalat ve İhracatı

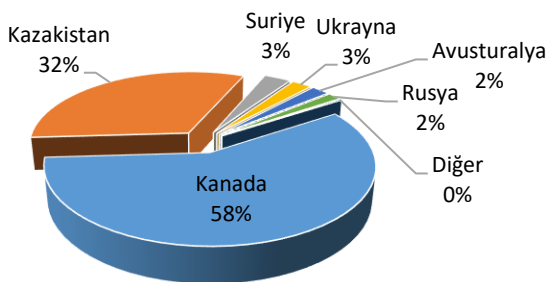
Kaynak: TÜİK, GTİP No: 71340000013, 71340000019

2019 yılı ithalat - ihracat dengesine bakıldığında ise kırmızı mercimekte yaklaşık **33 milyon \$'lık ülkemiz lehine** fark bulunmaktadır.

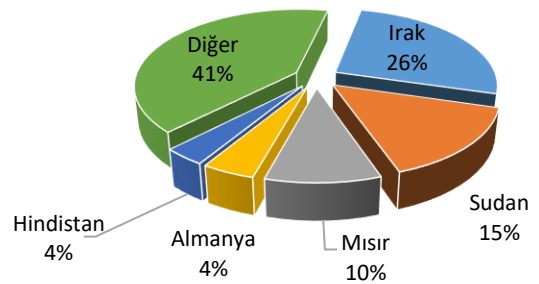
2019 yılı ilk sekiz aylık ithalatı 186 bin ton, ihracatı ise 150 bin ton iken 2020 yılı aynı dönemdeki ithalat 353 bin ton, ihracat ise 237 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Yılın ilk sekiz ayında kırmızı mercimek ithalat ve ihracat arasındaki değer farkı ülkemiz lehine yaklaşık 20,7 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

İthalatta Kanada ve Kazakistan önemli yer tutarken, ihracatta Orta Doğu ülkeleri önemli bir paya sahip olup 2020 yılı ilk sekiz aylık dönemde de bu durum değişmemiştir.

İthalatın Ükelere Dağılımı

İhracatın Ükelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 71340000012, 71340000013, 71340000019

DEĞERLENDİRME

- 2019/2020 üretim sezonunda yaşanan pandemi sürecinde Bakanlığımızca alınan tedbirler sayesinde üretim aşamasında sorun yaşanmamıştır.
- TÜİK I. tahminine göre kırmızı mercimek üretiminin **350 bin ton**, yeşil mercimek üretiminin ise **42 bin ton** olması beklenmektedir.
- Üreticilerimiz tarafından memnuniyetle karşılanan ve üretimde artış sağlayan yazlık ekiliş programına devam edilmesi planlanmaktadır.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 84 03

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr